

Okulöncesi Eğitimin İlkokuldaki Etkileri Üzerine Bir İnceleme

(Geçen sayıdan devam)

Ass. Tanju GÜRKAN*

IV. ÖZET, YARGI VE ÖNERİLER

Özet

Tüm dünyada olduğu gibi içinde yaşadığımız toplumda da sosya ekonomik durum okulöncesi eğitimi zorunlu kılmakta ve her geçen gün önemini arttırmaktadır. Okulöncesi eğitimin önem kazanmasını etkileyen etmenler şüphesiz pek çoktur. Bugün hızla değişen dünyaya ayak uydurmak için eğitim sistemimizi çok iyi gözden geçirmemiz ve gerekli düzenlemeleri yapmamız zorunluluğu açıktır. Bu nedenle eğitim sistemimizi her yönüyle inceleyen araştırmalara gerek vardır.

İncelememizde okulöncesi eğitim kurumlarının ilkokuldaki başarıya etkileri ortaya çıkarılmak istenmiş, ilkokul birinci sınıflarda, bu eğitimden geçmiş çocuklarla diğerleri, okulöncesi eğitimin amaçlarına göre ve öğretmenlerin gözlemlerine dayalı olarak kıyaslanmaya çalışılmıştır. Ankara ilinde kura ile seçilen 11 ilkokulda, araştırmacının geliştirdiği anket formu birinci sınıf öğretmenlerine uygulanmıştır. Elde edilen verilerin analizi, bu okullarda durumun hemen her yönüyle okulöncesi eğitimden geçen çocukların lehine olduğunu göstermiştir. Bu durumun, araştırmacının sınırlılığı ve sübjektifliği gözden kaçırılmadan yorumlanması gerekmektedir.

Yargı

İnceleme, ilkokul birinci sınıflarda okulöncesi eğitimden geçmiş çocukların, diğerlerine kıyasla,

- i) Zihinsel,
- ii) Sosyal,
- iii) Duygusal
- iv) Beceriler ve İlgiler
- v) Fiziksel gelişim ve sağlık yönlerinden farklı olduklarını göstermiştir.

Bu farklılıklar okulöncesi eğitimden geçmiş olanların lehinedir. Verilerde elde edilen farklılık oranları ise yadsınamayacak kadar büyüktür.

Çocuklar arasındaki bu farklılık okul başarısını da büyük ölçüde etkiler görülmektedir.

İncelememiz, bizi okulöncesi eğitimin ilkokulda olumlu etkileri olduğu genel yargısına götürmektedir. Böyle bir yargı okulöncesi

*Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi

eğitimin önemini vurgulamanın yanısıra tüm çocuklara soğlanmasının yarar ve gerekliliğini de ortaya koymaktadır. Bu incelemenin sonucunda Türkiye’de okulöncesi eğitim kurumlarının amaçlarını gerçekleştirdiği düşünülebilir ama bu konuda kesin bir yargıdan söz edilemez. Çünkü böyle bir yargı için bu çocukların geldikleri okulöncesi eğitim kurumlarının da incelenmesi gerekir.

Öneriler

I) Okulöncesi eğitim kurumları bu yaş grubu çocuklarının tümünü kapsayacak şekilde yaygınlaştırılmalıdır.

Böylece :

- i) Sayıları gittikçe artan çalışan annelerin çocuklarının bakımı sorununun çözülmesi,
- ii) Yeterince eğitim olanağı, bulamamış annelerin çocuklarının eğitilmelerinin ve kendilerinin çocuk gelişimi ve eğitimi konusunda yetiştirilmelerinin sağlanması,
- iii) Özellikle doğu ve güneydoğu bölgelerinde varolan dil sorununun çözülmesi,
- iv) Bedeni ve zihni özürlü çocukların erken teşhis edilebilmesi sağlanabilecektir.

II) Okulöncesi eğitim kurumları devletin denetim ve gözetimi altında tam anlamıyla parasız olmalıdır.

III) Okulöncesi eğitim kurumları bina, araç, gereç ve personel durumu yönünden gözden geçirilmeli ve bu kurumlar arasında belli standartlara göre bir benzerlik sağlanmalıdır.

IV) Okulöncesi eğitim kurumlarında uygulanan programlar incelenmeli ve günün koşullarına göre yeniden düzenlenmelidir.

İyi bir okulöncesi eğitim kurumu, kanımızca herşeyden önce çocukların beden ve ruh sağlığı yönünden gelişkin, uyumlu, problem çözme yetisine sahip, kendi kendine yetebilen ve kendini yenileyebilen insanlar olarak yetiştirmelerine yardım etmelidir. Çünkü problem çözme yetisini kazanmış bir insan büyük bir olasılıkla her yeni duruma kendini kolaylıkla uydurabilir ve sorunların üstesinden gelerek başarıya ulaşabilir.

V) Okulöncesi eğitimin ilerki yaşam üstünde ne gibi etkileri olduğunu ortaya çıkarmak önem taşımaktadır. İncelememizin bulguları bu konuda değişik boyutlarda, daha geniş kapsamlı araştırmaların gerektiğini düşündürmektedir. Konu yeni olduğu için daha pek çok sayıda araştırmaya gereksinim duyulduğu açıkça görülmektedir.

VI) Yapılan bu incelemenin kapsam, süre, anketin hazırlanması, düzeni ve bazı diğer boyutları yönünden sınırlı olduğu bilinmektedir, ama bu konuda böylesine sınırlı bir incelemeyle de olsa bazı noktaların sınılanması, ortaya çıkarılması ve izleyecek araştırmalara ipuçları verilmesi gerçekleşebildiyse yeterli olduğumuzu düşünüyoruz

K a y n a k  a :

- Allen Winifred, Doris Campbell, **Yaratıcı Çocuk Yuva Merkezi**, Çeviren : Gazanfer Bingöl, Ankara, Gürsoy Basımevi, 1964, 170 s.
- Arthur T. Jersild, **Çocuk Psikolojisi**, Çeviren : Gülseren Günce, Ankara A. Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları, Cild I. II. III. 1972.
- Anderson Marion, (et. al), **Activity methods for children under eight**, London, Evans Brothers Limited, 1969, 239 s.
- Boğaziçi Üniversitesi, **Okulöncesi Programı Kılavuzu**, İstanbul, Boğaziçi Matbaası, 1978, 1973 s.
- Cömert Sadettin, **Oyun ve Rontlar**, İstanbul, Remzi Kitabevi, 1976, 139 s.
- Dittman Laura, **1'den 6'ya Çocuğunuz**, çeviren : Filiz Göker, Ankara, Gürsoy Basımevi, 1964, 165 s.
- Dodson Fitzhugh, **Çocuk Yaşken Eğilir**. Çeviren : Seçkin Cılızoğlu, İstanbul, Sander Yayınları, 1976, 196 s.
- Erkunt Nimet, **Okulöncesi Eğitimi İle İlgili Uygulamalı Çalışmalar**, İstanbul, Milli Eğitim Basımevi, 1966, 175 s.
- Günce Gülseren, **Çocukta Zihin Gelişimi**, Ankara, Baylan Matbaası, 1973, 190 s.
- Hendrick Joanne, **The whole child, new trends in early education**, Saint Louis, Mosby, 1975, 362 s.
- Kamerman Sheila, **Dokuz Ülkede Çocuk Bakımı Programları**, çeviren : Ferhan Oğuzkan. Ankara, Ders Aletleri Yapım Merkezi Matbaası, 1977, 93 s.
- Kantarcıoğlu Selçuk, **Anaokulunda Eğitim**, İstanbul, Milli Eğitim Basımevi, 1973, 288 s.
- Lambert Hazel, **Teaching the kindergarten child**, Newyork, Harcourt-Brace, 1958, 339 s.
- Mesleki ve Teknik Öğretim Kitapları, **Resmi Anasınıfları ve Anaokulları Araştırması**, Ankara, Etüd ve Programlama Dairesi yayınları No. 152, 1978, 75 s.
- Oğuzkan, Şükran, Neriman Sapmaz, **Yaratıcı Çocuk Faaliyetleri**, Mesleki ve Teknik Öğretim Kitapları, 1978, 75 s.
- Özgür İbrahim, **Bugünün Anaokulları**, İstanbul, Takıoğlu Matbaacılık, 1973, 221 s.
- Shuey Rebekah, (et. al), **Learning about children**, Newyork, J. B. Lippincott Company, 1964, 310 s.
- Spodek Bernard, **Early childhood education**, Newjersey, Prentice Hall International Inc., 1973 280 s.
- Sükan Zafer, (et. al). **Okulöncesi Eğitimi El Kitabı** İstanbul, Redhouse yayınevi, 1978, s. 174.
- UNESCO Türkiye Milli Komisyonu Raporu, **Okulöncesi Eğitimi**, Ankara, UNESCO 1977, 224 s.
- Zulliger Hans, **Çocukta Oyunla Tedavi**, Çeviren : Kamuran Sıpal, İstanbul, Bozak Yayınevi, 1974, 172 s.